

FANTASTISCHE UNIE

**Verdiepende analyse:
een vergelijking van de resultaten van de
lezersenquête 2022 en 2023**

Isabelle Plomteux
Fantastische Unie
Bierbeek, januari 2024

Colofon

TITEL:

Verdiepende analyse: een vergelijking van de resultaten van de lezersenquêtes 2022 en 2023

© De Fantastische Unie

Bierbeek, 2024

FAUN-publicatienummer: 02-2024

Deze publicatie is opgesteld in opdracht van de Fantastische Unie.

EINDVERANTWOORDELIJKHEID:

De Fantastische Unie

ONDERZOEKSCOÖRDINATIE:

Isabelle Plomteux, Kim Schreurs, Sigrid Lensink-Damen

CONTACT:

mail@fantastische-unie.eu

<https://www.fantastische-unie.eu/onderzoek/enquetes>

AUTEURS:

Isabelle Plomteux

VORMGEVING:

Sigrid Lensink-Damen

EINDREDACTIE:

Sigrid Lensink-Damen

BRONVERMELDING:

Deze publicatie is vrij te downloaden. Delen uit deze publicatie mogen worden overgenomen op voorwaarde van bronvermelding: *Fantastische Unie, Verdiepende analyse: een vergelijking van de resultaten van de lezersenquêtes 2022 en 2023.*

Inhoud

Colofon.....	2
Inleiding.....	4
Vergelijking resultaten 2022-2023	4
1. Hoe bleef je op de hoogte van nieuwe ‘fantastische’ boeken?	4
2. Waar kocht je boeken?	5
3. In welke taal las je ‘fantastische’ boeken?	5
4. Welke genres las je?	6
5. Waarom las je ‘fantastische’ boeken?	6
6. Hoe besliste je of je een ‘fantastisch’ boek aankocht?	7
7. Hoeveel boeken kocht je?	7
8. Welk bedrag besteedde je?	8
9. Welke uitgave kocht je de afgelopen 12 maanden het vaakst?	8
Oproep	9

Inleiding

In dit verdiepend artikel vergelijken we de antwoorden uit 2022 en 2023 voor de volgende negen vragen:

1. Hoe bleef je op de hoogte van nieuwe ‘fantastische’ boeken?
2. Waar kocht je boeken?
3. In welke taal las je ‘fantastische’ boeken?
4. Welke genres las je?
5. Waarom las je ‘fantastische’ boeken?
6. Hoe besliste je of je een ‘fantastisch’ boek aankocht?
7. Hoeveel boeken kocht je?
8. Welk bedrag besteedde je?
9. Welke uitgave kocht je de afgelopen 12 maanden het vaakst?

Vergelijking resultaten 2022-2023

1. Hoe bleef je op de hoogte van nieuwe ‘fantastische’ boeken?

Zowel in 2022 als 2023 werd de respondenten gevraagd de drie belangrijkste kanalen aan te duiden.

In 2022 gaf 51% aan via de boekhandel op de hoogte te blijven, tegenover 43% in 2023. Nieuwsbrieven werden in 2022 door 35% van de respondenten als een van de drie belangrijkste informatiebronnen aangeduid. Dit cijfer steeg in 2023 lichtjes tot 37%. Folders en flyers daalden dan weer opvallend in 2023, van 15% naar 3%. Wat betreft sociale media en websites werd de vraag in 2022 anders gesteld dan in 2023, waardoor deze cijfers in 2022 niet beschikbaar zijn.

	Aantal %		Verskil
	2022	2023	
Boekhandel	51%	43%	-8%
Nieuwsbrieven	35%	37%	+2%
Websites	*	36%	*
Sociale media	*	87%	*
Folders en flyers	15%	3%	-12%

Tabel 1: Belangrijkste kanalen via welke men op de hoogte bleef van ‘fantastische’ boeken, % van de respondenten dat het kanaal aanduidde in 2022 en 2023. *cijfers niet beschikbaar

2. Waar kocht je boeken?

Zowel in 2022 als 2023 werd gevraagd om de twee belangrijkste kanalen aan te duiden.

Vrijwel alle kanalen laten in 2023 een daling zien. De grootste daling zien we bij Bol.com met een verschil van 14%, daarna volgt de fysieke boekhandel met een daling van 9%. Ook de antwoordmogelijkheden festivals, Amazon en de webshop van de plaatselijke boekhandel werden minder gekozen.

	Aantal %		Verskil
	2022	2023	
Boekhandel	70%	61%	-9%
Bol	56%	42%	-14%
Amazon	21%	15%	-6%
Festivals	18%	12%	-6%
Webshop plaatselijke boekhandel	23%	15%	-8%
Boekenbox	*	6%	*
Enkel tweedehands	7%	6%	-1%
Anders	12%	11%	-1%
Andere webshop	15%	13%	-2%
Fysieke winkel die meer dan boeken verkoopt	4%	3%	-1%

Tabel 2: Kanalen via welke men ‘fantastische’ boeken aankocht, % dat het kanaal aanduidde in 2022 en 2023. *Niet bevroegd in 2022

3. In welke taal las je ‘fantastische’ boeken?

In 2023 gaven 37% van de respondenten aan uitsluitend in het Nederlands te hebben gelezen, tegenover 29% in 2022. Ook het aantal respondenten dat zowel Nederlands als Engels las, laat een daling zien, maar dit kan worden verklaard door de bijkomende antwoordoptie ‘NL + E met NL = E’ in 2023. Indien deze +14% wordt verrekend met de dalingen van -9% en -7% voor respectievelijk ‘NL + E met >NL’ en ‘NL + E met >E’, dan zien we in 2023 een lichte daling van het aantal respondenten dat beide talen las (2%). Het percentage respondenten dat uitsluitend Engels las, blijft stabiel.

	Aantal %		Verschil
	2022	2023	
NL en E met meer NL	33%	24%	-9%
NL en E met meer E	27%	20%	-7%
Alleen Engels (E)	4%	5%	+1%
Alleen Nederlands (NL)	29%	37%	+8%
NL en E met NL = E	*	14%	*

Tabel 3: % van de respondenten dat Nederlandstalige dan wel Engelstalige ‘fantastische’ boeken las in de aangegeven verhoudingen in 2022 en 2023. *niet bevroegd in 2022

4. Welke genres las je?

Het grootste verschil wordt hier vastgesteld bij YA-sciencefiction, dat in 2023 een daling van 18% laat zien. Horror werd in 2023 dan weer lichtjes meer gelezen dan in 2022 (+5%). YA-horror daalde daarentegen met 7% en sciencefiction met 8%. Fantasy werd in beide jaren evenveel gelezen.

	Aantal %		Verschil
	2022	2023	
YA-fantasy	77%	71%	-6%
YA-sciencefiction	46%	28%	-18%
YA-horror	24%	17%	-7%
fantasy	88%	88%	=
horror	29%	34%	+5%
sciencefiction	52%	44%	-8%

Tabel 4. % van de respondenten dat de opgesomde ‘fantastische’ genres las in 2022 en 2023.

5. Waarom las je ‘fantastische’ boeken?

In 2023 laat ‘ter ontspanning’ een stijging zien van 4% ten opzichte van 2022. ‘Het verkennen van andere werelden’, ‘het meemaken van bijzondere gebeurtenissen’ en ‘het zich verplaatsen in personages die helemaal anders zijn’, noteren dan weer een daling.

	Aantal %		Verschil
	2022	2023	
Ter ontspanning	78%	82%	+4%
Andere wereld verkennen	74%	65%	-9%
Bijzondere gebeurtenissen	39%	35%	-4%
Andere personages	35%	27%	-8%
Anders	10%	9%	-1%

Tabel 5. % van de respondenten dat de opgesomde leesredenen aanduidde in 2022 en 2023

6. Hoe besliste je of je een ‘fantastisch’ boek aankocht?

Zowel in 2022 als 2023 zijn de flaptekst en de cover de belangrijkste elementen bij de aankoop van een boek. In 2022 bekleedde ‘aanbevelingen van vrienden’ de derde plaats, in 2023 is dit ‘de auteur van het boek’.

	Aantal % dat het antwoord belangrijk of heel belangrijk vond*		Verschil
	2022	2023	
De cover	70%	58%	-12%
De flaptekst	90%	79%	-11%
De auteur	47%	47%	=
Hardcover	18%	16%	-2%
Limited edition	21%	21%	=
Aanbeveling van vrienden	55%	39%	-16%
Prijs	51%	38%	-13%
Aanbeveling op sociale media	*	42%	*
Eerste alinea’s van het boek	42%	30%	-12%
De uitgeverij	17%	11%	-6%

Tabel 6. % van de respondenten dat het element aanduidde als belangrijk bij de aankoop van een ‘fantastisch’ boek. *voor 2022 werden de % van de antwoordopties ‘belangrijk’ en ‘heel belangrijk’ samengeteld. In 2023 was enkel de antwoordoptie ‘belangrijk’ aanwezig. De antwoordmogelijkheid ‘aanbevelingen op sociale media’ was niet aanwezig in 2022.

7. Hoeveel boeken kocht je?

In 2023 kochten de enquêtedeelnemers net als in 2022 gemiddeld 11 boeken. De % per categorie zijn nagenoeg hetzelfde gebleven, enkel voor de categorie ‘10 tot 15’ is er een iets groter verschil (-4%).

	Aantal %		Verschil
	2022	2023	
Meer dan 20	19%	21%	+2%
15 tot 20	7%	7%	=
10 tot 15	16%	12%	-4%
6 tot 10	18%	16%	-2%
4 tot 6	16%	17%	+1%
2 tot 4	13%	15%	+2%

1 tot 2	5%	7%	+2%
Nauwelijks of geen	6%	5%	-1%

Tabel 7. % van de respondenten dat het aantal boeken kocht in 2022 en 2023.

8. Welk bedrag besteedde je?

In 2023 besteedden de respondenten gemiddeld 191 euro aan hun aangekochte boeken. In 2022 was dit 155 euro, ofwel een verschil van 24,5%.

In 2023 werd t.o.v. 2022 een extra prijscategorie toegevoegd: ‘meer dan 500 euro.’ 9% van de respondenten kozen voor dit antwoord, wat mogelijk de stijging in de gemiddelde besteding verklaart.

	Aantal %		Verskil
	2022	2023	
Minder dan 20 euro	4%	3%	-1%
Tussen 20 en 60 euro	15%	19%	+4%
Tussen 60 en 100 euro	20%	18%	-2%
Tussen 100 en 150 euro	21%	17%	-4%
Tussen 150 en 200 euro	13%	15%	+2%
Meer dan 200 euro	28%	29%*	+1%

Tabel 8. Bedrag dat de respondenten aan ‘fantastische’ boeken besteedden in 2022 en 2023.

*volgende categorieën werden hiervoor samengenomen: ‘tussen 200 en 500’ en ‘meer dan 500’. De categorie ‘meer dan 500’ euro bedroeg 9%.

9. Welke uitgave kocht je de afgelopen 12 maanden het vaakst?

Hier valt vooral de opvallende stijging van de categorie ‘paperback’ op in 2023 (+19%). Hardcovern werden dan weer 9% minder aangekocht, limited editions 2% minder.

	Aantal %		Verskil
	2022	2023	
e-book	11%	13%	+2%
paperback	36%	55%	+19%
hardcover	32%	23%	-9%
luisterboek	1%	*	
Pocket	4%	*	
dwarsligger	0%	*	
Grote letterboek	0%	*	
Limited edition	12%	10%	-2%

Geen voorkeur	3%	*	
---------------	----	---	--

Tabel 9. % van de respondenten dat de uitgave kocht in 2022 en 2023. *niet bevraagd in 2023

Oproep

Wil jij ook aan de slag met onze data? Vraag dan de gegevens op die je voor je analyse nodig hebt. We bezorgen ze graag. Dat kan eenvoudig via [ons contactformulier](#).

Isabelle Plomteux,
namens de Fantastische Unie
Bierbeek, januari 2024